

Bruselj, 7. junij 2021
(OR. en)

9545/21

ENFOPOL 218
JAI 681
CT 77
PROCIV 68

IZID POSVETOVANJA

Pošiljatelj:	generalni sekretariat Sveta
Datum:	7. junij 2021
Prejemnik:	delegacije
Št. predh. dok.:	8663/21 + COR 1
Zadeva:	Osnutek sklepov Sveta o zaščiti javnih krajev – <i>Sklepi Sveta</i> (7. junij 2021)

V prilogi vam pošiljamo sklepe Sveta o zaščiti javnih krajev, ki jih je Svet (pravosodje in notranje zadeve) odobril na 3799. seji 7. junija 2021.

Sklepi Sveta o zaščiti javnih krajev

1. UGOTAVLJAJOČ, da se mora odpornost začeti pri zaščiti evropskih demokratičnih vrednot, institucij in načinov življenja ter vključevati vso družbo,
2. POUDARJAJOČ dejstvo, da je eden od ciljev Evropske unije državljanom zagotavljati visok življenjski standard na območju svobode, varnosti in pravice s pripravo skupnih ukrepov med državami članicami na področju policijskega sodelovanja, kakor je določeno v naslovu V Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU),
3. IZPOSTAVLJAJOČ, da nedavni teroristični napadi, izvedeni na javnih krajih po vsej EU, terjajo krepitev prizadevanj za izboljšanje zaščite javnih krajev,
4. UPOŠTEVAJOČ spreminjajočo se naravo groženj ter nujnost preprečevanja terorističnih napadov, katerih namen je destabilizirati in ustrahovati naše odprte družbe,
5. POUDARJAJOČ, da je porast terorizma, ki ga je sprožil nasilni ekstremizem, ne glede na njegovo ideološko motivacijo, vse večji problem z vidika javnih krajev, še zlasti z vidika krajev, namenjenih verskim obredom,
6. PRIZNAVAJOČ, da javni kraji že po svoji naravi veljajo za ranljive pred sovražnimi in nezakonitimi dejanji, katerih namen je spodkopavanje varnosti in svobode gibanja, ki določa Unijo in je v korist njenim državljanom,
7. UGOTAVLJAJOČ, da ima zaščita javnih krajev zaradi razvoja našega digitalnega gospodarstva, razširjene uporabe interneta, brezžičnih omrežij in mobilnih telefonskih komunikacij tudi razsežnost kibernetске varnosti,

8. PRIZNAVAJOČ, da terorizem in nasilni ekstremizem zaradi njune propagande in poročanja o njima, najsibo v osrednjih medijih ali v družbenih medijih, poglobljata občutek negotovosti in prispevata k razširjanju terorističnih vsebin na spletu, kar spodkopava temeljne vrednote območja svobode, varnosti in pravice v Evropski uniji,
9. PRIZNAVAJOČ, da nekateri javni kraji in veliki dogodki, npr. kraji, namenjeni verskim obredom, železniške postaje, javni parki, poslovne četrti, turistične točke, univerze in šole, veliki športni in kulturni dogodki, množične prireditve in demonstracije zaradi svoje narave, ranljivosti in družbenega pomena ter potencialne ogroženosti in posledic morebitnega napada terjajo ustrezno zaščito,
10. OPOZARJAJOČ, da nekateri načini delovanja terorističnih napadov, storjenih v Evropi in v drugih mednarodnih kontekstih, ne vključujejo le uporabe strelnega orožja in razstreliva, temveč tudi lahko dostopnega nizkotehnološkega orožja, kakršnega predstavljajo rezilno orožje in vozila, zlasti najeta ali ukradena, z namenom neposredne povzročitve škode in življenjskega ogrožanja državljanov,
11. UGOTAVLJAJOČ, da bi morala zaščita javnih krajev temeljiti na celostnem in horizontalnem pristopu, ki bi povezoval strategije EU in ustrezne nacionalne in lokalne strategije ter javno-zasebna partnerstva,
12. POZDRAVLJAJOČ Agendo EU za boj proti terorizmu, ki jo je Komisija sprejela 9. decembra 2020 in v kateri so opredeljeni ključni ukrepi, ki se že izvajajo ali se jih je treba lotiti na ravni EU v zvezi z izboljšanjem zaščite javnih krajev,
13. UPOŠTEVAJOČ, da imajo organi kazenskega pregona temeljno vlogo pri preprečevanju terorističnih napadov ter pri varovanju in zaščiti javnih krajev, in sicer prek sodelovanja in partnerstev z drugimi ustreznimi deležniki, kot so lokalne občine, univerze, zasebni subjekti in lokalne skupnosti,
14. POUDARJAJOČ pomena čezmejnega sodelovanja in usklajevanja tako pri krepitvi zmogljivosti organov kazenskega pregona in prepoznavanju dobrih praks, ki jih lahko uporabijo upravljavci javnih krajev, kot so varnostni ukrepi, sprejeti med velikimi športnimi dogodki, pri infrastrukturi javnega prevoza, na javnih delih mednarodnih letališč in na turističnih točkah,

15. PRIZNAVAJOČ pomen novih tehnologij za zaščito javnih krajev, zlasti v zvezi z odkrivanjem groženj in analizo velikih podatkovnih nizov, ob hkratnem zagotavljanju temeljnih pravic in svoboščin državljanov,

SVET

16. ŽELI SPODBUDITI KOMISIJO, naj si še naprej prizadeva za uvajanje in financiranje pobud, kakršna je Forum EU za zaščito javnih krajev, programi usposabljanja in projekti v okviru Sklada za notranjo varnost in Obzorja Evropa, ter naj še naprej izvaja programe, ki temeljijo na prostovoljnih medsebojnih strokovnih pregledih, ter jo POZIVA, naj preuči nadaljnje možnosti za podporo projektom in pobudam za izpopolnitev zaščite javnih prostorov in odpornosti skupnosti, in sicer z ukrepi, navedenimi v Akcijskem načrtu za podporo pri varovanju javnih prostorov iz leta 2017, in prednostnimi nalogami, opredeljenimi v Agendi EU za boj proti terorizmu iz leta 2020.
17. POUDARJA pomen odpornosti, razvoja zaščitnih rešitev ter krepitve sodelovanja in pomoči med organi kazenskega pregona DRŽAV ČLANIC, v mejah pravnega okvira, ki se uporablja, ob podpori EUROPOLA in mreže ATLAS pri odzivanju na teroristične napade in kompleksne izredne razmere, za odzivanje na krizne situacije, in sicer z izmenjavo opreme, tehnologije in posebnih policijskih enot ter zagotavljanjem tehnične podpore in strokovnega znanja. V skladu s tem ciljem PREDLAGA, naj se okrepijo zmogljivosti prvih reševalcev za zaznavanje sumljivega vedenja in predmetov, ko se odzivajo na krizne situacije.
18. ŽELI SPODBUDITI DRŽAVE ČLANICE, naj podprejo razvoj in uresničevanje konceptov vgrajene varnosti na javnih mestih.
19. PRIPOROČA, naj CEPOL in mreže organov kazenskega pregona, zlasti tiste, ki sodelujejo v strokovnem forumu EU za zaščito javnih mest (EUCPN, ATLAS, AIRPOL, RAILPOL, AQUAPOL, ENLETS, varnostna mreža EU za visoka tveganja), pri svojih programih usposabljanja in dela upoštevajo strateške cilje, povezane z zaščito javnih prostorov, da bi povečali skladnost in sinergije.

20. POUDARJA pomen raziskav in razvoja na ravni DRŽAV ČLANIC in ravni EU, vključno s prihodnjimi pobudami evropskega inovacijskega vozlišča za notranjo varnost za razvoj orodij za zaščito javnih krajev.
21. ODLOČNO POZIVA EUROPOL, naj v skladu s svojim pravnim mandatom in ob upoštevanju mehanizmov za določanje prednostnih nalog med DRŽAVAMI ČLANICAMI in inovacijskim laboratorijem še naprej preučuje digitalne tehnologije in protiukrepe, ki se uporabijo proti terorističnim napadom na javnih mestih v korist DRŽAV ČLANIC in vseh evropskih državljanov. Te raziskave bi bile lahko osredotočene na razvoj tehnik odkrivanja eksplozivov, zaščito pred zrakoplovi brez posadke, resno kibernetško kriminaliteto in umetno inteligenco pri obdelavi velikih podatkovnih nizov, popolnoma skladno z ustreznimi predpisi in standardi za varstvo podatkov. Poleg hitre in koristne izmenjave operativnih informacij z DRŽAVAMI ČLANICAMI bi bilo treba stalno izmenjevati tudi rezultate, in sicer v obliki letnih poročil in z implementacijo priročnikov o zaščiti javnih krajev s svežimi informacijami in priporočili za organe kazenskega pregona DRŽAV ČLANIC.
22. PRIPOROČA, naj EUROPOL, ENISA, EU-LISA in drugi ustrezni akterji EU v okviru svojih mandатов zagotovijo podporo državam članicam pri preprečevanju resne kibernetške kriminalitete in sabotaž sistemov javne razsvetljave, mobilnih komunikacij, sistemov videonadzora v javnih in drugih sistemih, ki bi lahko vplivali na varnost javnih krajev.
23. POUDARJA pomen raziskav in razvoja v laboratoriju Europolu za inovacije in drugih agencijah EU za razvoj zaščite in protiukrepov proti zrakoplovom brez posadke in njihovi uporabi v povezavi s strelnim orožjem in eksplozivi ter POZIVA DRŽAVE ČLANICE, naj podprejo Evropski program za testiranje ukrepov proti sistemom brezpilotnih zrakoplovov in izmenjavo dobrih praks, ki ga je pripravila Komisija.

24. PRIPOROČA, naj CEPOL še naprej podpira programe usposabljanja organov kazenskega pregona EU iz varovanja in zaščite javnih krajev in mehkih tarč, zaščite kritične infrastrukture, varnosti ob pomembnih dogodkih, zaznavanja vedenja, notranjih groženj, odkrivanja kemičnih, bioloških, radioloških in jedrskih snovi/eksplozivov, protiukrepov ter zaščite pred zrakoplovi brez posadke in aktivnimi strelci.
25. POUDARJA, da bi si morale DRŽAVE ČLANICE prizadevati za nacionalne, regionalne in lokalne strategije za večjo odpornost lokalnih skupnosti in javnih krajev oziroma te strategije, kadar je to izvedljivo, izvajati in/ali okrepiti.
26. ŽELI SPODBUDITI DRŽAVE ČLANICE, naj razvijajo projekte v zvezi z zaščito javnih krajev in prostorov z veliko ljudmi, ter se pri teh projektih angažirajo in pri njih dejavno sodelujejo, in pri tem ustvarjajo sinergije med mednarodnimi in nacionalnimi deležniki, kot so regionalni/lokalni organi, organi kazenskega pregona, zasebna podjetja za varovanje, zasebna podjetja in drugi, da bi sodelovali in izmenjavali dognanja, ki prispevajo k zmanjšanju tveganj in izboljšanju uporabe pametnih in varnih tehnologij za zaščito javnih krajev.
27. POUDARJA pomen varne operativne in interoperabilne komunikacije na ravni EU, da bi organi kazenskega pregona in drugi iz varnostne stroke lahko ustrezno varovali in se ustrezno odzivali v primeru čezmejnega sodelovanja na področju javnih krajev in velikih dogodkov, ter POZIVA DRŽAVE ČLANICE, naj še naprej podpirajo pobude EU za izboljšanje obstoječih sistemov in interoperabilnih komunikacijskih sistemov na ravni celotne EU za javno varnost, zlasti projekta BroadWay v okviru Obzorja 2020.
28. PRIPOROČA, naj DRŽAVE ČLANICE preučijo svoje nacionalne pravne okvire, da bi omejile nelegitimno nošenje rezilnega orožja na javnih krajih in velikih dogodkih, ter razmislijo o pripravi posebnih zaščitnih ukrepov v zvezi s kraji, namenjenimi verskim obredom, ter POZIVA KOMISIJO, naj preuči obstoječe možnosti in morebitne prihodnje pobude za nadaljnjo krepitev zaščite na ravni EU.

29. ŽELI SPODBUDITI DRŽAVE ČLANICE, naj še naprej preučujejo in analizirajo varnostne usmeritve in orodja za delavce, ki predajajo vozila v najem, za namene preprečevanja in zmanjševanja tveganja za napade z vozili na javnih krajih, ter POZIVA KOMISIJO, naj preuči možnosti za preprečevanje in zmanjšanje vpliva napadov z vozili na ravni EU.
30. POZIVA DRŽAVE ČLANICE, naj s pregledom nacionalne zakonodaje in lokalnih predpisov poskrbijo, da bodo ti vsebovali jasne določbe v zvezi z upravnimi zahtevami in odgovornostmi za tiste, ki načrtujejo in upravljajo varnost javnih krajev, ter JE SEZNANJEN s ciljem KOMISIJE, da preuči možnosti za določitev minimalnih obveznosti za upravljavce javnih krajev.
31. DRŽAVAM ČLANICAM PRIPOROČA, naj še naprej načrtujejo in organizirajo praktične vaje in skupna usposabljanja med lokalnimi organi, organi kazenskega pregona, civilno zaščito, medicinsko urgenco, zasebnimi podjetji, zasebnimi podjetji za varnost in drugimi deležniki za izboljšanje pripravljenosti in odzivanja organov kazenskega pregona in prvih reševalcev.
32. POUDARJA, da bi morale DRŽAVE ČLANICE zagotoviti ustrezna orodja, vključno z obstoječimi usmeritvami EU, s pomočjo katerih bi lokalni organi izvajali zanesljive ocene tveganja in ranljivosti, pa tudi usmeritve v zvezi z zaščitnimi ukrepi ter mreže EU in nacionalne forume za izmenjavo znanja in najboljših praks med temi organi.
33. POZIVA DRŽAVE ČLANICE, naj poskrbijo za boljšo ozaveščenost mest o obstoječih pobudah EU in forumih, ki olajšujejo izmenjavo dobrih praks, in podpirajo projekte, ki se vodijo na lokalni ravni, KOMISIJO pa POZIVA, naj začne izvajati zavezo EU o varnosti in odpornosti mest, ki je bila napovedana v Agendi EU za boj proti terorizmu iz leta 2020.
34. ŽELI SPODBUDITI DRŽAVE ČLANICE, naj uresničujejo tudi pristop „preprečevanje kriminalitete z oblikovanjem okolja“ (CPTED) na lokalni ravni ter prek javno-zasebnih partnerstev in projektov kot mehanizem za zaščito javnih krajev, in sicer za preprečevanje napadov z vozili, eksplozij, KBRJ, improviziranih zažigalnih naprav, aktivnih strelcev in drugih načinov delovanja na krajih, kot so železniške postaje ali postaje podzemne železnice, javni deli mednarodnih letališč, kraji, namenjeni verskim obredom, poslovne četrti, turistične točke (npr. spomeniki in muzeji), univerze in šole ter drugi kraji, na katere bi opozarjala ocena tveganja.